

Länstyrelsen
Norrbotten

Beslut

1 (20)

Datum
2023-06-07

Ärendebeteckning
513-862-2019

Arvidsjaurs kommun
kommun@arvidsjaur.se

Kungörelsedelgivning

Vattenskyddsområde med tillhörande skyddsföreskrifter för Svedjans grundvattentäkt, Arvidsjaurs kommun

Beslut

Länstyrelsen beslutar enligt 7 kap. 21 § miljöbalken (MB) om vattenskyddsområde för Svedjans grundvattentäkt i Arvidsjaurs kommun. Områdets avgränsning framgår av bilaga 2.

Länstyrelsen beslutar vidare, enligt 7 kap. 22 § MB om skyddsföreskrifter vid Svedjans vattenskyddsområde i Arvidsjaurs kommun. Förutom dessa föreskrifter gäller de särskilda bestämmelser som meddelats med stöd av annan lagstiftning.

Föreskrifterna gäller omedelbart även om de överklagas.

Detta vattenskyddsområde ersätter tidigare meddelat beslut den 21 december 1982, ärendebeteckning 11.184-1531-82. Beslutet har meddelats av länsstyrelsen.

Skyddsföreskrifter

Nedan angivna föreskrifter ska gälla inom det område som anges på nedan bifogad karta, se bilaga 2. Vattenskyddsområde är indelat i följande två zoner: primär skyddszon och sekundär skyddszon.

Definitioner

Arbetsmaskiner: Alla maskiner som inte är ett fordon och som drivs med flytande bränsle eller oljor. Arbetsmaskiner kan vara stationära förbränningsmotorer, transformatorer, elverk m.m.

Avfall: Varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med.

Avloppsvatten: Med avloppsvatten avses enligt Miljöbalkens 9 kap 2 §;

1. Spillvatten eller annan flytande orenlighet. Hushållspillvattnet består av spillvatten från WC ("klosettwater") samt från bad, disk och tvätt ("BDT-water").
2. Vatten som använts för kylning.
3. Vatten som avleds för sådan avvattning av mark inom detaljplan som inte görs för viss eller vissa fastigheters räkning (dagwater).
4. Vatten som avleds för avvattning av en begravningsplats.

Bekämpningsmedel: En kemisk produkt som är avsedd att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, orsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. Det omfattar växtskyddsmedel som används i huvudsak för att skydda växter, och växtprodukter inom jordbruk, skogsbruk och trädgårdsbruk. Begreppet inkluderar således även träskyddsmedel.

Brandfarlig vätska: Med brandfarlig vätska avses en vätska vars flampunkt är lika med eller lägre än 100°C. Flampunkt är den lägsta temperatur där det avgår ånga från en vätskas yta i sådan mängd att ångan tillsammans med luft kan börja brinna.

Fordon: Med fordon avses varje motordrivet transportmedel som kan framföras på mark, vatten eller is.

Förorenade massor: Med förorenade massor avses massor från ett område, en deponi, mark, grundwater eller sediment som är förorenat och vars föroreningshalter påtagligt överskrider lokal eller regional bakgrundshalt.

Hantering: Med hantering avses - i enlighet med miljöbalken - en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Husbehovstäkt: Med husbehovstäkt avses i dessa föreskrifter sådant uttag av material som ska användas inom den egna fastigheten för dess egna behov som t.ex. förbrukning som krävs för skötsel av jordbruks- eller skogsbruksfastighet En materialtäkt där det utbrutna materialet används som ersättning för tjänster, avyttras eller på annat sätt utnyttjas kommersiellt betraktas inte som husbehovstäkt (NFS 2003:2).

Hushållsbehov: Med hushållsbehov avses här hantering av enstaka förpackningar av de största storlekarna man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln.

Kemiska produkter: Med kemiska produkter avses i dessa föreskrifter produkter klassificerade och märkta som farliga enligt gällande CLP-förordning och kemikalieinspektionens anvisningar eller tidigare gällande föreskrifter enligt KIFS 2005:7.

Lagring: En serie handlingar som genomförs för att förvara gods, material eller avfall på någon fysisk plats, som på en anläggning, en behållare, en tank eller en tipp.

Markarbeten: Med markarbeten avses schaktning, borrhning, utfyllnad, spontning och pålning på land.

Materialtäkt: Med materialtäkt avses i dessa föreskrifter täkt av berg samt sten, grus, sand, lera, torv eller andra jordarter.

Miljöfarlig verksamhet: Utsläpp av avloppsvatten, fasta ämnen eller gas från mark, byggnader eller anläggningar i mark, vattenområden eller grundvatten. Användning av mark, byggnader eller anläggningar på ett sätt som kan medföra olägenhet för omgivningen genom annat utsläpp än ovanstående, genom förorening av mark, luft, vattenområden eller grundvatten samt genom buller, skakningar, ljus, joniserande eller icke-joniserande strålning eller liknande.

Naturgödsel: Med gödsel avses i dessa föreskrifter fastgödsel, kletgödsel, flytgödsel samt urin med ursprung från djur.

Plockhuggning: Med plockhuggning avses här en skogsbruksmetod varvid enstaka träd eller grupper av grova träd avverkas.

Schaktning: Med schaktningsarbete avses sänkning av marknivån för större anläggningsarbete än grundläggning av enskild villa, motsvarande en total schaktad volym på minst 200 m³ eller till djup större än en meter.

Sekundärt skydd: Med sekundärt skydd avses ett skydd vid eventuellt läckage och överfyllnad, vilket ska säkerställa omhändertagandet av spill och utlakning så att förorening av mark och vatten inte sker.

Skogsbruksåtgärd: Åtgärder som omfattas av skogsvårdslagen (1979:429) eller ersättande författning, t.ex. föryngringsavverkning, röjning, gallring, uttag av skogsbränsle (grenar, toppar och stubbar), skyddsdikning, dikesrensning och markberedning. I dessa vattenskyddsföreskrifter omfattar begreppet skogsbruksåtgärd även utförande av tillfälliga transportvägar såsom basvägar, stickvägar och isvägar.

Upplag: Med upplag avses i dessa föreskrifter tillfällig eller permanent förvaring av förorenande ämnen, avfall, förorenade massor, massor med okänt ursprung eller okänt föroreningsinnehåll eller andra förorenade produkter. Förvaring av hushållsavfall från enskilda hushåll, vilket läggs i särskilda behållare för regelbunden sophämtning, är enligt dessa föreskrifter inte att betrakta som upplag. Detta gäller även komposterbart

hushållsavfall från enskilt hushåll, vilket läggs i hushållskompost på den egna tomt.

Växtnäringsämnen: Naturgödsel, handelsgödsel, avloppsslam och liknande med syfte att höja växtproduktionen.

Med växtnäringsämnen avses konstgödning, mineraliska gödselmedel, naturgödsel (fastgödsel, kletgödsel, flytgödsel samt urin med ursprung från djur), avloppsslam, biogödsel, vedaska samt övriga organiska gödselmedel, dock ej gödsel från betande djur inom vattenskyddsområdet.

Yrkesmässig verksamhet: Verksamhet som har en viss omfattning och varaktighet, samt ett objektivet fastställbart kommersiellt syfte och är av självständig karaktär. Samtliga av dessa fyra kriterier måste vara uppfyllda för att något ska kunna betraktas som yrkesmässigt. Verksamheten behöver dock inte vara vederbörandes huvudsysselsättning. Kravet på kommersiellt syfte markerar gränsdragningen mot hobbyverksamhet.

§ 1 Petroleum och andra brandfarliga vätskor

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a	<p>Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större mängd än totalt 150 liter kräver tillstånd.</p> <p><i>Undantag gäller för oljetankar avsedda för byggnader.</i></p> <p><i>Undantag gäller för transporter.</i></p> <p><i>Undantag gäller för bränsle i drivmedelstanken på fordon och arbetsmaskiner.</i></p>	<p>Samma föreskrift som i primär skyddszon.</p>

§ 2 Kemiska produkter

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Hantering av större mängder än för hushållsbehov, av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen såsom impregneringsmedel, lösningsmedel eller andra hälso- eller miljöfarliga kemiska produkter kräver tillstånd . <i>Undantag gäller transporter.</i>	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

§ 3 Miljöfarlig verksamhet

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Ny miljöfarlig verksamhet eller åtgärd som är anmälningspliktig enligt miljöbalken, förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd eller miljöprövningsförordningen (2013:251) kräver tillstånd .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

§ 4 Bekämpningsmedel

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Yrkesmässig hantering och spridning av kemiska bekämpningsmedel kräver tillstånd . <i>Undantag gäller för transporter.</i>	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

	<i>Undantag gäller för enstaka punktsaneringar mot ohyra.</i>	
--	---	--

Information: I Arvidsjaurs kommun lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö råder totalförbud mot kemisk lövslybekämpning inom hela kommunen.

§ 5 Växtnäringsämnen

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Yrkesmässig spridning av naturgödsel kräver tillstånd .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
b	Yrkesmässig spridning av andra växtnäringsämnen kräver tillstånd .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
c	Lagring av naturgödsel eller andra växtnäringsämnen kräver tillstånd . <i>Undantag gäller för privatpersoners användning för hushållsbehov.</i>	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

§ 6 Skogsbruk

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Skogsbruksåtgärd som inte är gallring eller plockhuggning kräver tillstånd . <i>Undantag gäller för manuell och motormanuell skogsbruksåtgärd.</i>	Skogsbruksåtgärd som inte är gallring eller plockhuggning kräver anmälan . <i>Undantag gäller för manuell och motormanuell skogsbruksåtgärd.</i>

§ 7 Upplag

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a	<p>Uppläggning av bark, flis, spån och timmer kräver tillstånd.</p> <p><i>Undantag gäller för tillfälliga upplag under en kortare tid än tre månader, då krävs istället anmälan.</i></p> <p><i>Undantag gäller för uppläggning av ved eller andra träbaserade produkter, avsedda för uppvärmning av byggnad, på den aktuella fastigheten.</i></p>	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
b	<p>Upplag av avfall, förorenade massor eller massor med okänt ursprung eller okänt föroreningsinnehåll kräver tillstånd.</p> <p><i>Undantag gäller för trädgårdsavfall och rena jordmassor.</i></p>	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
c	<p>Upplag av vägsalt, asfalt, oljegrus, tjärprodukter och lösningsmedel kräver tillstånd.</p>	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

§ 8 Vägar, väghållning

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Nyanläggning av väg utan fastställd vägplan eller detaljplan kräver tillstånd .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

b	Spridning av vägsalt eller dammbindningsmedel kräver tillstånd . Undantag gäller för saltinblandad sand (max fyra viktprocent salt)	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

§ 9 Tåktverksamhet och andra markarbeten

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Nyetablering av materialtåkt är förbjudet .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
b	Husbehovståkt kräver tillstånd .	Husbehovståkt kräver anmälan .
c	Återfyllning med massor med okänt ursprung eller okänt föroreningsinnehåll är förbjudet . <i>Undantag gäller för återfyllnad av befintliga massor i schaktgrop.</i>	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
d	Maskinella schaktnings- och grävarbeten som är större än 200 m ³ eller djupare än 1 m under markytan, till exempel i samband med vägbyggen eller annat byggande, kräver tillstånd av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Även sprängning, borrhning, pålning, spontning och andra liknande arbeten kräver tillstånd .	Maskinella schaktnings- och grävningensarbeten som är större än 200 m ³ eller djupare än 1 m under markytan, till exempel i samband med vägbyggen eller annat byggande, kräver anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor. Även sprängning, borrhning, pålning, spontning och andra liknande arbeten kräver anmälan .

	<i>Undantag från tillståndskravet gäller drift och underhåll av det kommunala ledningsnätet</i>	<i>Undantag från anmälningskravet gäller drift och underhåll av det kommunala ledningsnätet.</i>
--	---	--

§ 10 Avloppsanläggningar

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Installation av ny avloppsanläggning för avloppsvatten kräver tillstånd .	Samma föreskrift som i primär skyddszon
b	Befintlig avloppsanläggning för avloppsvatten som ändras kräver tillstånd .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

§ 11 Energianläggningar och brunnar

	Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
a	Etablering av anläggning för lagring eller utvinning av värmeenergi eller kyla från jord och berg kräver tillstånd .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.
b	Anläggande av brunn för enskild vattenförsörjning kräver tillstånd .	Samma föreskrift som i primär skyddszon.

Information: Delar av vattenskyddsområdet utgörs av verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp. Inom de delar som utgör sådant verksamhetsområde godkänns normalt inga enskilda dricksvattenanläggningar enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

§ 12 Allmänna bestämmelser

Övergångsbestämmelser

Befintlig verksamhet som pågår när föreskrifterna träder ikraft och som omfattas av förbud enligt dessa föreskrifter får utan hinder av förbudet bedrivas i oförändrad omfattning intill dagen två år efter skydds föreskrifternas ikraftträdande. Därefter får verksamhet som omfattas av förbud inte bedrivas.

För befintlig verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt dessa föreskrifter ska ansökan om tillstånd eller anmälan inlämnas senast på dagen två år efter ikraftträdande.

Tillstånd

I de fall tillstånd krävs enligt dessa föreskrifter får sådant medges av den kommunala nämnden för miljöfrågor och kan bli förknippat med villkor.

Anmälan

I de fall anmälan krävs enligt dessa föreskrifter ska anmälan lämnas till den kommunala nämnden för miljöfrågor senast 6 veckor före det att åtgärden påbörjas.

Allmänna upplysningar

Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage, som utgör risk för vattenförorening ska omgående anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet, vilket framgår av 2 kap. 1 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor samt förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor. Anmälan ska göras till räddningstjänsten, tel. 112, kommunala nämnden för miljöfrågor samt vattentäktens huvudman.

Dispensmöjlighet

Om särskilda skäl föreligger kan dispens medges från ovan meddelade föreskrifter enligt 7 kap. 22 § miljöbalken. I samband med en sådan prövning kan särskilda villkor föreskrivas, som anses erforderliga för att undvika vattenförorening (16 kap. 2 § miljöbalken). Dispens får, enligt 7 kap. 26 § miljöbalken, meddelas endast om det är förenligt med föreskrifternas syfte.

Ersättning

Eventuell ersättning för intrång i pågående markanvändning m.m. regleras i 31 kap. 4 § miljöbalken. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär att pågående markanvändning avsevärt

försvåras inom den berörda delen av fastigheten. Det samma gäller om mark tas i anspråk.

Hänsynsregler

I 2 kap. miljöbalken finns det allmänna hänsynsregler som bl.a. innebär att alla som bedriver eller avser bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till åtgärdens eller verksamhetens art och omfattning för att skydda hälsa om miljön mot skada eller olägenhet. Dessutom ska en verksamhetsutövare utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa och miljön. Detta innebär att om yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill vidta sådan verksamhet eller vidta sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången, skyldiga att skaffa sig tillräcklig kunskap och vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fodras för att förebygga eller avhjälpa skadan.

Påföljd

Överträdelse av skyddsbestämmelserna kan medföra ansvar enligt 29 kap. 2 § och 2a § miljöbalken.

Tillsyn

Länsstyrelsen är för närvarande tillsynsmyndighet. Tillsynen kan överlåtas till kommunen enligt miljöbalken och miljötillsynsförordningen (2011:13).

Övriga författningar och föreskrifter

Tillstånd eller dispens enligt föreskrifterna i detta beslut befriar inte från skyldighet att iaktta vad som i övrigt föreskrivits i miljöbalken eller i andra författningar. Tillstånd eller dispens enligt föreskrifterna i detta beslut innebär inte att det inte kan krävas prövning enligt annan lagstiftning. Utöver ovanstående föreskrifter gäller bland annat följande bestämmelser inom vattenskyddsområdet:

Terrängkörning

Enligt terrängkörningslagen (1975:1313) är körning i terräng med motordrivet fordon för annat ändamål än jordbruk eller skogsbruk förbjuden i hela landet på barmark, på snötäckt skogsmark med plant- eller ungskog om det inte är uppenbart att körningen kan ske utan risk för skada på skogen samt på snötäckt jordbruksmark om det inte är uppenbart att körningen kan ske utan risk för skada på marken. Undantag från reglerna i terrängkörningslagen finns i terrängkörningsförordningen (1978:594).

Hantering av kemiska bekämpningsmedel

I förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel finns bestämmelser om godkännande och hantering av bekämpningsmedel i form av växtskyddsmedel eller biocidprodukter. I Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2) och Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS 2015:3) innehåller bestämmelser om den närmare tillämpningen av bekämpningsmedelsförordningen.

Hantering av brandfarliga vätskor

I Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2021:10) om skydd mot mark- och vattenföroreningar vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor, ställs särskilda krav inom vattenskyddsområde.

Enskilda avlopp

I förordning (SNFS 1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd och Havs- och vattenmyndigheten allmänna råd (HVMFS 2016:17) om små avloppsanläggningar finns regler för enskilda avlopp.

Uppsättning av skyltar, stängsel

För uppsättande av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, inom ett avstånd av 50 m från vägområde, krävs enligt 46 § väglagen länsstyrelsens tillstånd. Inom vägområdet krävs tillstånd av väghållningsmyndighet enligt 43 § väglagen.

Ny lagstiftning

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter detta beslut och som utökar skyldigheterna inom det aktuella vattenskyddsområdet, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

Redogörelse för ärendet

Motiv för ansökan

Syftet med ett vattenskyddsområde i Svedjan är att ge grundvattenförekomsten som används för dricksvattenförsörjningen ett tillräckligt gott skydd så att råvattentillgången säkras i ett flergenerationsperspektiv.

Vattenskyddsområdets avgränsning

Vattenskyddsområdet är indelat i primär och sekundär skyddszon.

Primär skyddszon

Den primära zonens yttre gräns avgränsas i öster av väg 533. Därefter har den primära zonen avgränsats efter bedömt tillrinningsområde till

uttagsbrunnen, mellan ca 80–150 m uppström uttagsbrunnen. Avståndet till den primära zonen yttre gräns, nedström uttagsbrunnen, uppgår till ca 20 m.

För föreslaget vattenskyddsområde har den primära skyddszonen en yta motsvarande 2,5 ha. Detta är en betydligt större yta än vad vattenbalansen anger som nybildningsområde för grundvattnet. Denna yta bedöms ändå vara nödvändigt som skydd med hänsyn till de hydro- och kvartärgeologiska förutsättningarna i närområdet.

Sekundär skyddszon

Den sekundära zonen yttre gräns sträcker sig ca 500 m i nordöstlig riktning från uttagsbrunnen och upp mot vattenskyddsområdets högst belägna punkt. Därefter sträcker sig den yttre gränsen i sydvästlig riktning mot väg 533 strax nedströms uttagsbrunnen. Norr (350 m) och nordväst (130 m) om uttagsbrunnen är terrängen flackare. Här har den yttre avgränsningen anpassats efter bland annat torvmarker samt dikessystem för att minska risken för att ytvatten ska kunna förorena vattentäkten.

Den sekundära zonens avgränsning har i möjligaste mån anpassats efter identifierbara punkter eller fastighetsgränser.

Tillstånd till vattenuttag

Vattendom för Svedjan vattentäkt saknas.

Markanvändning

I anslutning till vattentäkt dominerar skogsmark, odlingsmark samt igenväxande torvmarker. Övriga delar av vattentäktens tillrinningsområde utgörs främst av öppen mark och bebyggelse.

Ärendets handläggning

Arvidsjaur kommun har den 21 januari 2019 inkommit med en ansökan om att länsstyrelsen ska fastställa vattenskyddsområde med tillhörande skyddsföreskrifter för Svedjans vattentäkt.

Samråd enligt 25 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har skett mellan länsstyrelsen och Arvidsjaur kommun om vattenskyddsområdet med tillhörande skyddsföreskrifter.

Myndighetssamråd enligt 25 a § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har skett med Trafikverket, SGU och Skogsstyrelsen.

Trafikverket har yttrat att begreppet ”punktbekämpning av ohyra” även måste innefatta de invasiva arter som kan slå rot längs vägar.

Trafikverket anser att rensning och röjning som är nödvändig inom vägområdet inte bör omfattas av paragrafen, alltså således bör undantas från tillstånd om anmälan. Vid blixthalka bör vägen kunna saltas av trafiksäkerhetsskäl utan att först få tillstånd. Det är ovanligt att saltlösning krävs idag men med tanke på framtida klimatförändringar kan det bli vanligare med blixthalka. Vad gäller nyanläggning av väg styrs detta av väglagen och miljöbalken. Trafikverket ställer sig frågande till om det är nödvändigt med ytterligare beslut utöver det som redan är reglerat i lagstiftningen. Trafikverket anser att det bör vara undantag för schaktnings- och grävarbeten, samt rensning av diken som krävs för undanhåll av vägen.

Arvidsjaurs kommun har getts möjlighet att bemöta Trafikverkets yttrande och har i huvudsak yttrat följande. Ett generellt undantag som innefattar invasiva arter skulle öppna upp för andra inom vattenskyddsområdet att använda bekämpningsmedel mot invasiva arter. Vattenskyddsintresset måste alltid vägas mot syftet med en hantering och yrkesmässig hantering av invasiva arter kräver enligt föreslagna föreskrifter tillstånd eftersom det bedöms utgöra en risk för vattentäkten.

Föreskriften om skogsbruk syftar dels till att tillsammans med föreskriften om upplag, kontrollera virke som riskerar att urlaka fenoler till yt- och grundvatten i samband med en skogsbruksåtgärd, dels till att minimera riskerna med skador/olyckor från arbetsmaskiner. I det avseendet bedöms rensning och röjning inom vägområde inom som en skogsbruksåtgärd utan är på samma nivå som gallring. I övrigt gäller de allmänna på anmälan vid händelse av utsläpp. Föreskrifterna justeras ej. Avser Trafikverket att göra en mer omfattande åtgärd som är att anse som skogsbruksåtgärd enligt Skogsvårdslagen (1979:429) kräver detta enligt föreslagna föreskrifter tillstånd eller anmälan beroende på inom vilken skyddszon som åtgärden ska utföras.

Föreskriften 8 § delas upp i två delar för att göra den tydligare. Motivet bakom regleringen av vägsalt är att stora problem kan uppstå på en vattentäkt då kloridjonen är mycket lätrarlig och transporteras med vägdagvattnet ner till grundvattnet. Förhöjda kloridhalter i dricksvattnet kan ge ökad korrosion och vid höga halter risk för smakförändringar. Inget undantag görs därför för saltlösning vid blixthalka. Med krav på tillstånd har kommunen möjlighet att ställa de krav som behövs för att minimera risken att vattentäkten förorenas. Kommunen ser de som möjligt att söka tidsbegränsat tillstånd för en längre period. Föreskriften 8 § om nyanläggning av väg förtydligas med "Nyanläggning av väg utan fastställd vägplan eller detaljplan kräver tillstånd".

Kommunen har valt att tydligare definiera vad som avses med schaktnings- och grävarbeten. Om Trafikverkets underhåll av väg inte

innebär schaktning eller grävning större än 200 m³ eller djupare än 1 m så krävs inte tillstånd eller anmälan beroende på inom vilken vattenskyddszon som arbetet kommer att genomföras. Kommunen vill med tillstånds- eller anmälningskravet i ett enskilt ärende kunna förena ett eventuellt tillstånd eller anmälan med de krav och upplysningar om den skyddsnivå som behövs för att skydda vattentäkten. Kommunen ser det som möjligt att söka tidsbegränsat tillstånd för en längre tid.

Berörda fastighetsägare har i kungörelse den 16 oktober 2022 i Piteå-Tidningen, Post- och Inrikes Tidningar samt länsstyrelsens webbplats förelagts om att yttra sig över förslag till beslut. Karta över vattenskyddsområdets avgränsning och skyddsföreskrifter har funnit tillgängligt hos aktförvararen miljö-, bygg- och hälsoskyddsnämnden.

Yttranden har kommit in från Vattenfall Eldistribution AB samt Skanova/Telia company.

Skanova/Telia har yttrat att bolaget inte har något att erinra.

Vattenfall har yttrat i huvudsak följande. Det finns elnätansläggningar inom berört område. Vid bildande av nya vattenskyddsområden gäller att restriktionerna inte får förhindra Vattenfall att utföra återkommande drifts- och underhållsåtgärder som man är ålagd att utföra bland annat enligt Elsäkerhetsverkets föreskrifter. Vattenskyddsföreskrifterna får inte utgöra hinder för ledningshavaren att utöva de rättigheter som gäller enligt ledningsrätts- eller servitutsavtal bland annat vad gäller återkommande underhållsarbeten såsom röjning av skogsgata. Vattenfall ska utöva rättigheterna så att området inte betungas mer än nödvändigt.

Kommunen har bemött Vattenfalls yttrande i huvudsak enligt följande. Föreskrifterna syftar inte till att förhindra Vattenfall att utföra de drifts- och underhållsåtgärder som behövs. Med de förslagna förbuden och kraven om anmälan eller tillstånd i föreskrifterna måste Vattenfall ändå förhålla sig till om den åtgärd som bolaget ska göra omfattas av föreskrifterna.

Föreslagna föreskrifter kommer inte att förhindra befintlig elektrisk luftledning med tillhörande anordningar att finnas inom vattenskyddsområdet. I föreslagna föreskrifter för Svedjan vattenskyddsområde kräver hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor i större mängd än totalt 150 liter tillstånd. Undantag från tillståndskravet gäller för transporter och bränsle i drivmedelstanken på fordon som arbetsmaskiner. Detta innebär att om Vattenfall har nätstationer av typen transformatorstation i vattenskyddsområdet så är drivmedel i maskinens egen bränsletank undantagen från föreskriften.

Likaså innebär undantaget att Vattenfall kan utföra drift- och underhåll av ledningsnätet med hjälp av arbetsmaskiner utan krav på tillstånd. Utöver föreslagna föreskrifter så gäller redan NFS 2021:10 som bland annat ställer krav på sekundärt skydd.

I föreslagna föreskrifter finns en föreskrift om skogsbruk som för primär zon kräver tillstånd eller anmälan för skogsbruksåtgärd som inte är gallring eller plockhuggning. Det finns ett undantag från tillstånds- och anmälningskravet för manuell och motormanuell skogsbruksåtgärd. Kommunen bedömer att fällning av enstaka träd och buskar inte är att klassa som skogsbruksåtgärd. Om större områden måste avverkas i samband med till exempel nybyggnation av anläggningar kan tillstånd eller anmälan bli aktuell.

Vattenfall vill ha rätt att inom området ta för luftledningens anläggande och bibehållande erforderlig sten, vilken inte upplagts för särskilt ändamål. Föreskrifterna reglerar inte uttag av sten men reglerar schaktning och upplag.

I föreslagna föreskrifter för Svedjans vattenskyddsområde finns en föreskrift som gäller schaktning, vilken kan bli aktuell för Vattenfall beroende på vilka markarbeten som görs vid drift och underhållsåtgärder eller vid byggnation av ny anläggning. Maskinella schaktnings- och grävningsarbeten som är större än 200 m³ eller djupare än 1 m under markytan, till exempel i samband med vägbyggen eller annat byggande, kräver tillstånd eller anmälan. Även sprängning, borrar, pålning, spontning och andra liknande arbeten kräver tillstånd respektive anmälan. Den föreslagna föreskriften syftar till att minska risken för vattenförorening och hantering som kan ha en negativ påverkan på råvattenkvaliteten.

I föreslagna föreskrifter så finns det förbud mot nyetablering av materialtäkt och återfyllning av massor med okänt ursprung eller okänt föroreningsinnehåll är förbjudet. Vattenfall kräver rätt att uppföra ny luftledning eller markkabal eller till luftledningen tillhörande delar i befintlig ledningsgata. Föreskrifterna sätter inte förbud mot att uppföra nya anläggningar, men åtgärderna kan komma att behöva tillstånd eller anmälan enligt föreslagna föreskrifter. Vattenfall skriver i sitt yttrande att förvaltaren inte får i luftledningens närområde ändra markanvändningen genom att exempelvis uppföra byggnad, parkeringsplats, stängsel eller annan anläggning eller anordna upplag så att luftledningens bibehållande enligt vid varje tidpunkt gällande säkerhetsföreskrifter äventyras. Detta anser inte kommunen är relevant

för förslaget vattenskyddsområde och tillhörande föreskrifter och kommer därför inte bemötas.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 7 kap. 21 § MB får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som vattenskyddsområde till skydd för en grund- eller ytvattentillgång som utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt.

Enligt 7 kap. 22 § MB ska Länsstyrelsen meddela sådana föreskrifter om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom området som behövs för att tillgodose syftet med vattenskyddsområdet. Om det behövs, får länsstyrelsen föreskriva att skyltar eller stängsel ska sättas upp och att annans mark får tas i anspråk för detta. Föreskrifterna ska gälla omedelbart, även om de överklagas. Länsstyrelsen får meddela dispens från föreskrifter som den har meddelat för ett vattenskyddsområde, om det finns särskilda skäl. En länsstyrelse får överlåta åt den eller de kommunala nämnder som ska fullgöra kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet att på ansökan av den som berörs av ett beslut enligt första stycket medge undantag från beslutet.

I 7 kap. 26 § MB framgår att dispens enligt 7 kap. 22 § MB från förbud eller andra föreskrifter som meddelats med stöd av detta kapitel får ges endast om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

I 7 kap. 25 § MB anges att vid prövning av frågor om skydd av områden enligt detta kapitel ska hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Av 2 kap. 6 § MB framgår att för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Enligt 5 § förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. ska den myndighet som ska tillämpa bestämmelserna i 3 kap. MB i ett ärende, i beslutet ange om den prövade anläggningen, verksamheten eller åtgärden går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande regionplanen eller kommunala översiktsplanen.

EU:s ramdirektiv för vatten (2000/60/EG) ligger till grund för vattenskyddet och hur tillsyn av skyddet ska bedrivas. Direktivet har införlivats i svensk lagstiftning genom vattenförvaltningsförordningen

(2004:660). Syftet med förordningen är att värna vattenområden, främja god vattenkvalitet och säkerställa tillgången till rent vatten.

Intresseprövning

Vattenskyddsområdet tillgodoser ett angeläget allmänt intresse. Föreskrifterna är anpassade för att uppnå vattenskyddsområdets syfte och behovet av skydd. Länsstyrelsen har enligt 7 kap. 25 § MB avvägt föreskrifterna för området mot sakägares intresse och bedömer att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. Meddelade föreskrifter anses vara både rimliga och miljömässigt motiverade. Vidare bedömer Länsstyrelsen att vattenskyddsområdet och de föreslagna föreskrifterna uppfyller förutsättningarna för att beslutas som ett vattenskyddsområde enligt 7 kap. 21 § MB.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att grundvattentäkten i Svedjan med tillhörande skyddsföreskrifter uppfyller förutsättningarna för att beslutas om vattenskyddsområde enligt 7 kap. 21 MB.

Svedjans grundvattentäkt är allmän vattentäkt. Länsstyrelsen bör verka för att vattenskyddsområden beslutas för allmänna vattentäkter som är i behov av skydd. Skyddsområdena ska säkerställa ett tillräckligt skydd på både kort och lång sikt.

Länsstyrelsen arbetar med genomförande av, de i riksdagen beslutade miljömålen. Beslut om vattenskyddsområden för Glommersträsk bidrar till miljökvalitetsmålen ”Grundvatten av god kvalitet” och ”God bebyggd miljö”.

Beslutet är förenligt med hushållsbestämmelserna i 3 kap. MB och med den för området gällande översiktsplanen. Enligt artikel 7 i vattendirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG) ska Sverige säkerställa tillräckligt gott skydd för de vattenförekomster som används för råvattenuttag som betjänar fler än 50 personer eller som uppgår till en genomsnittlig mängd om 10 m³ vatten per dag och person.

Genom beslut om ett vattenskyddsområde stärks skyddet för grundvattentäkten och dess betydelse tydliggörs bland annat i kommunens planarbete. Den till akten tillhörande tekniska underlaget med förslag till vattenskyddsområde och föreskrifter utgör grunden för områdets avgränsning och föreskrifter. Länsstyrelsen bedömer detta underlag som tillräckligt för att kunna besluta om vattenskyddsområde med tillhörande föreskrifter.

Underrättelse om beslut

Beslutet kungörs i länets författningssamling samt Piteå-Tidningen, Norran och Post- och Inrikes Tidningar den 16 juni. Kungörelsen publiceras även på länsstyrelsens webbplats.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lotta Finstorp med handläggare Elin Sandqvist som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Pia Strang och avdelningschef Karin Börjesson medverkat.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning regeringen
2. Karta

Ni kan överklaga beslutet hos regeringen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Så här överklagar Ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Norrbotten antingen via e-post; norrbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Norrbotten, 971 86 Luleå.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen senast **tre veckor** från den dag beslutet som överklagas kungjordes. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, norrbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 50 00. Ange diarienummer 862-2019.